

Innst. 188 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 60 S (2011–2012)

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2012 under Fiskeri- og kystdepartementet (garantiordning for førstehåndsomsetning av fisk)

Til Stortinget

Sammendrag

Høy arbeidsledighet, lav økonomisk vekst og strammere kredittmarkeder i viktige eksportland for hvitfisk forventes å medføre lengre kredittider for norske fiskeeksportører. Det meldes allerede om innstramminger i lån hos importører av norsk fisk. Norske fiskeeksportører får dermed et skjerpet krav til kredittider, noe som kan gi press på likviditeten for enkelte aktører. Det er også indikasjoner på at situasjonen kan bli ytterligere forverret i tiden framover. Samtidig er det fare for redusert etterspørsel ettersom kjøpekraften i eksportlandene forverres. Erfaringene fra 2009–2010 viste også at strammere kreditter og usikre tider medfører at importørene i Europa i mindre grad velger å bygge opp lager selv, og norske produsenter vil da i større grad måtte sitte med lager. Dette kan gi ytterligere press på likviditeten.

Utsiktene for norsk eksportnæring er mer usikre nå enn da budsjettet for 2012 ble lagt fram. Videre må tiltak kunne settes inn raskt dersom det skulle bli nødvendig, jf. at det er i perioden januar–april den viktige vintersesongen for fisket etter torsk foregår. Særlig kystflåten er avhengig av å kunne fiske i januar til april når fisken vandrer forbi våre kystområder fra Vestlandet og nordover.

Det vurderes derfor som nødvendig å kunne sette inn tiltak for å kunne motvirke en eventuell situasjon

hvor mottaket av fisk stopper opp og fiskerne ikke får levert fangsten sin i torskesesongen.

Med bakgrunn i dette fremmer regjeringen forslag om at Fiskeri- og kystdepartementet gis fullmakt til å kunne reetablere den tidligere garantiordningen for driftskreditt mellom Innovasjon Norge og Norges Råfisklag dersom det vurderes som nødvendig. En garantiordning vil sikre en utvidelse av kredittid til industrien for kjøp av råstoff gjennom Norges Råfisklag fra 14 til 28 dager.

Erfaringer fra de tre årene ordningen virket, og da spesielt i 2009, viser at tiltaket bidro til å opprettholde kjøpsaktiviteten og økte muligheten for bearbeiding av råstoff gjennom en hektisk toppsesong. Ordningen er videre både enkel og målrettet, med lave administrative kostnader.

En gjeninnføring av en garantiavtale på 320 mill. kroner vil kreve en garantifullmakt til Innovasjon Norge på 240 mill. kroner (75 prosent av garantirammen), mens Norges Råfisklag vil stå for resterende 80 mill. kroner av garantirammen. Selv om forventet tap på ordningen er lave, legges det til grunn at det gjøres en standard avsetning til tap på 1/3 av garantirammen. Det vil innebære at Innovasjon Norge vil måtte avsette 80 mill. kroner i tapsavsetning. Tidligere bevilget tapsavsetning fra den forrige garantiordningen står fortsatt på konto i Innovasjon Norge, og vil være tilstrekkelig til å dekke tapsavsetning også for en gjeninnført garantiordning.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og lederen Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold,

Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, fra Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til Prop. 60 S (2011–2012) med forslag om fullmakt til å gjeninnføre en garantiordning for førstehåndsomsetning av fisk.

Komiteen merker seg at utsiktene for norsk eksportnæring er mer usikre nå enn da budsjettet for 2012 ble utarbeidet, og at finansuroen og gjeldskrisen som preger mange land i Europa også vil kunne påvirke den norske sjømatnæringa. På denne bakgrunn vurderer regjeringen det som nødvendig å innhente fullmakt fra Stortinget for raskt å kunne sette inn tiltak for å motvirke en eventuell situasjon hvor mottaket av fisk stopper opp og fiskere ikke får levert fangsten sin i torskesesongen. Komiteen støtter regjeringens forslag om at det skal gis fullmakt til å gjeninnføre den tidligere garantiordningen for førstehåndsomsetning av fisk.

Ordnningen innebærer at det gis fullmakt til å inngå garantiavtale for driftskreditt mellom Innovasjon Norge og Norges Råfisklag med en samlet ramme på inntil 320 mill. kroner frem til 31. desember 2012, dersom det vurderes som nødvendig. Komiteen viser til at en slik garantiordning vil sikre en utvidelse av kredittid til industrien for kjøp av råstoff gjennom Norges Råfisklag fra 14 til 28 dager.

Komiteen viser til at Stortinget også i 2009 vedtok en slik ordning for garantier knyttet til førstehåndsomsetningen av fisk, som senere ble vedtatt forlenget ut 2011. Erfaringene fra de tre årene ordningen virket viser at tiltaket bidro til å opprettholde kjøpsaktiviteten og økte muligheten for bearbeiding av råstoff gjennom en hektisk toppsesong. Komiteen har merket seg at erfaringene fra 2009–2010 viste at strammere kreditter og usikre tider medfører at importørene i Europa i mindre grad velger å bygge opp lager selv, og norske produsenter vil da i større grad måtte sitte med lager, noe som kan gi ytterligere press på likviditeten.

Komiteen viser til at også en ny garantiordning vil bli forvaltet av Innovasjon Norge som en egen ordning med egen tapsavsetning.

Komiteen mener det er svært viktig å ha på plass gode og robuste ordninger innenfor fiskerinæringen for å kunne møte de utfordringer en står overfor når det gjelder finansuroen i Europa. Selv om Norge på mange måter har sluppet unna de største problemene, så er det særlig grunn til å fokusere på hvilke utfordringer den eksportrettede delen av norsk næringsliv står overfor. Det er imidlertid viktig at de tiltak man tar i bruk ikke blir å betrakte som en subsidiering av næringen, men at dette er for å avhjelpe de problemer som oppstår i toppsesongen innen torskefiske der det er mange tilbydere som er helt avhengig av å kunne få levert fisken sin innen den relativt korte og hektiske perioden dette fisket pågår. Det forslaget som fremkommer i proposisjonen er et tiltak som har en tidsavgrensning som gjelder ut 2012. Komiteen mener det er svært viktig at dette tiltaket trer i kraft så raskt som det er praktisk mulig å få til, slik at det ikke oppstår en konkurransevridning mellom de som kommer innenfor ordningen og de som da eventuelt ville kunne falle utenfor. Komiteen ser også frem til den varslede stortingsmeldingen om sjømat og forventer at ett av de tema som der vil bli tatt opp er hvordan en fortsatt skal kunne sikre lønnsomhet i alle ledd innen fiskerinæringen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å fatte følgende

vedtak:

I

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2012 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å reetablere en garantiavtale med Norges Råfisklag i 2012, på følgende vilkår:

1. Samlet ramme for garantiavtalen kan være på inntil 320 mill. kroner, hvorav Innovasjon Norge kan forplikte for inntil 240 mill. kroner (75 prosent).

2. Tapsavsetning skal være 1/3 av Innovasjon Norges andel av garantiavtalen, og dekkes innenfor tidligere bevilget tapsavsetning.
3. Ubenyttede tapsavsetninger innbetales til statskassen etter utløpet av den utvidede avtaleperioden 31.12.2012.

Oslo, i næringskomiteen, den 16. februar 2012

Terje Aasland

leder og ordfører

